Sur'a Üflenene Kadar

Sarı Saltuk Baba

2016 Pir-i Türkistan
Ahmed Yesevî Yılı Armağanı

Çınar Ata

ÖTÜKEN

Muhammed Bozkurt'a

İçindekiler

Pir-i Türkistan
Ahmed Yesevî Baba'nın Ocağı / 15
•
Ehl-i Beyt'in Emaneti / 35
•
İman ve Nasip / 65
•
Er Meydanı
"Nam Salma İsim Alma" / 83
•
Hünkâr Hacı Bektaş Veli
ve Kul Sarı Saltuk / 93
•
Merhaba Manastır,
Günaydın Florina / 105
•
Beldetû'l-İkbâl'de Bekleyen / 119
•
Tanrının Köpekleri / 143
•
Bizans, Desise, Ahval / 153
•
Kırmızı Papuçlu Sultan / 163
•
Deşt-i Kıpçak / 181
•
Zümrüdü Ankanın Zuhuru / 205

•
Kim Keyumers? Kim Barak Baba? / 231
•
Erlik'in Gölgesi / 247
•
Kurtlar İttifakı / 259
•
Hulâgû'nün Efendisi / 277
•
Tahta Kılıç ve Gönüllerin Fethi / 305
•
Irkların Üzerinde
•
Kutsal Cihat Ülküsü / 323
•
Hoşça Kal Üsküp Hakkını
Helal Et Saraybosna / 333

Sura Üflenene Kadar
Sarı Saltuk Fütuhat Yolu
ALTIN ORDA
Dobruca
KARADENİZ
Saray Berke
Derbent
BİZANTIUM
Constantinople
Haynup
SELÇUKLU
Sivas
1243 Kösedağ
Sultanhanı
1256
Konya
Antalya
İLHANLILAR
HAZAR DENİZİ
Alamut
1256
AKDENİZ
Ayn Calud
1260
Bağdat işgali
1256
Kudüs
MEMLÜK SULTANLIĞI
Sultan
Yalçın Özateş

Cezb-i hâlet peydâ kılgan Hakk'nı tapar,
Şemşîr-i din kolga alıb, nefsni çapar,
Kayda barsa, sırlar körüb, büküb yapar,
Ehlin tabsa, şerhin kılur, dostlarım-â.

Hakk'a âşık bolgan kullar tabtı murad,
Hızr, İlyâs dâim berur âb-ı hayat,
Tâ kıyâmet körmegeyler hergiz memât,
Gor içinde agâh yatar, dostlarım-â.[1]

[1] Cezbe ve hâlet peydâ kılan hakk'ı bulur, din kılıcını ele alıp, nefsi kovalar, nerede varsa, sırlar görüp, büküp kapatır, ehlini bulsa, şerhini yapar, dostlarım ha.
Hakk'a âşık olan kullar buldu murad, hızır, ilyas dâima verir âb-ı hayat, tâ kıyâmet görmesinler asla ölüm,
Kabir içinde uyanık yatar, dostlarım ha.
Pir-i Türkistan Ahmed Yesevî, *Divân-ı Hikmet*, Hikmet 221.

Allah'ın adıyla;

Dünya bir deniz idi; ne gök vardı ne bir yer, uçsuz bucaksız sonsuz sular içindeydi her yer.[1] Ârif sundu, aldı cihânı biçti, Cebrail çok vakit deryada uçtu, Hakk bir avuç toprak deryaya saçtı, derya süzülüp de yer olmadı mı?[2]

Peri kızları su üzerinde büyülü rakslarına daha başlamamış, kara çadır yıkılmamıştı. Yüce dağların başından duman dağılmamış, ak kızlar âdemoğlunu daha kandırıp kaçırmamıştı. Aksakallar, kocakarılar seccadelerini kara toprağa sermemişti. Güneş, Turan'a yüzünü göstermemişti. Gece karadan kara, şeytan bahtsızların en bahtsızıydı. Biz Ötüken'in, Ötüken bizimdi. Sevr Dağı bizi özlüyordu, biz Sevr Dağı'nı özlüyorduk. Urum Eli'nde, cenuptta, şimalde, mağriptte, maşrıkta;

Pir-i Türkistan Ahmed Yesevî'nin halifesi, Seyyid Battal Gazi'nin torunu Seyyid, Şerif, Hızır, Saltık Bay, Muhammed Buhari, Sarı Saltuk ve nice tebdil-i kıyafetle; "Stevi Nikola, Sveti Naum, Aziz Spiridion, Aziz Söyti Nikola, Aya Dimitri, Kiliğra Sultan, Sytzigan, Baba Syrgiannes, Baba Saruca, Saltuk et Türki…"

Mukaşefe sahibi, Nizam-ı Âlem davasının gazi evliyası, uluğ goca Sarı Saltuk erenlerimizin Hünkâr Hacı Bektaş Veli'nin icazetiyle çıktığı kutlu yolculukta "himmetlerini" "talep edenlere", "nasibi kadar"

---

1 *Yaratılış Destanı*

2 *Gülbang*

sunmak maksadıyla: Kitab-ı Sarı Saltuk Baba Cemaziyelahir'in yirmi birinde hicri bin dört yüz otuz yedide yazılıp tamam oldu.

Görklü Tanrı; zor işimizi kolay et, dilimizi tökezletme, ferasetimizi âlî kıl. Ak sözümüze kara çalıp hikmetini kesme. Seni anmaya heveslenen gönlümüzü soğutma. Hasımlarımızı üstümüze güldürme. Çalabımız Kutlu Muhammed'in erlerini ve O'nun en nadideleri aziz Türkleri, ezel ve ebedi yolunun davacıları kıl.

Kitab-ı Sarı Saltuk Baba'yı okuyanları üçler, yediler, kırklar meclisinde

İmam Zeynel Âbidin ile cem et.

"…and olsun, biz size açıklayıcı ayetler, sizden önce gelip geçenlerden bir misal ve Allah'a karşı gelmekten sakınanlar için bir öğüt indirdik."[3]

Gün ağardı, pus dağıldı, kuru toprağa çiğ düştü. Gül, goncaya durdu. Şafak ışıklarıyla kapımızı çalan "Ünsüz İhtiyar" Ata Babam, "Reyhani Pir Vekili" "Hazırlan, gidiyoruz!" dedi. Gittik senden, ondan, bizden; bildiğimiz her şeyden ötelere gittik. Heybetin adını koyan, dur diyene kadar gittik. Vardık Anatolia denen Urum eline…

[3] Nur Suresi 34. Ayet

Pir-i Türkistan
Ahmed Yesevî Baba'nın Ocağı

Raviler rivayet eder ki; yeryüzüne haşmetle oturmuş göğsü yüce dağlar, Uluğ Tanrı'nın kudret nişanıydı. Çalab kutlu toprakları yakut ve elmaslarla donatmıştı. Topraktan fışkıran ab-ı hayat nazlı nağmeler söyleyerek ayaklarının arasında dolaşıyordu. Karun dahi bu denli şaşaayı ne görmüş ne de duymuştu. Yeryüzü, yaratıldığı günden bu yana böylesine bir ihtişam yaşamamıştı. Rengârenk kuşlar gökyüzünde koşuştururken gök kuşağını kıskandırıyordu. İrem bağları kadar güzel, Pompei ovaları kadar bereketli bu topraklarda hoyratça dolaşan kara ölüm ne yapsa kendisine akın akın gelen Oğuz'un çocuklarının önünü kesememişti.

Yaşlı dünya her maharetini sergilemiş, Firdevs'i hazırlamıştı. Âdem'e cennette sunulan her nimet aziz diyarda bu yurdun varislerine ikram edilmişti. Cennet ve gözyaşı, kan ve vahşi bir açlık… Bu toprağın sakinleri; İsa'nın ve Musa'nın teberikleri uzun zamandır sadece hüzün mevsimi yaşıyordu. Kahkaha da neymiş? Çocuklar gülmeyi bilmiyordu ki... Doğduklarından beri etraflarında tebessüm eden tek bir insan görmemişlerdi.

Papa Urbanus'un adamları ve Hulâgû cehennemi getirmiş, cennetin üzerine dökmüşlerdi. Cehennemi söndürecek ne bir damla su ne de bir nefes bırakmışlardı. Her dinden binlerce, on binlerce insan Hristiyan, Musevi, cehennemin talan ettiği bu eşsiz cennet için başlarını göğe kaldırmış, bir seda bekliyordu. Haçlılar ve Tanrı'nın köpekleri iki yönden ilerliyor, zulüm yükseliyordu. *"Göklerin ve yerin hükümdarlığının Allah'a ait olduğunu bilmez misiniz? Allah'tan başka dost ve yardımcınız yoktur."*[1] nidasıyla gözlerini bu sefer doğuya çevirdiler. Allah'ın dostları, Tanrı'nın yeryüzündeki gölgeleri, Rum diyarına ilerliyordu.

Mağripten peydahlanan Roma'nın zulmüne, maşrıktan semah eden Horasan'ın merhameti cevap verecekti. *"Yüzleri deriden kalkan gibi yuvarlak ve geniş, gözleri sanki nazar boncuğu gibi olan uzun saçlı atlıların"*[2] kendilerine suyu getirmesini bekliyorlardı. Ufka kısarak bakmaktan gözleri çekikleşmiş zâkirler Rum diyarına nehirler gibi akmaya başladılar.

Nihayet gökyüzünden cevap geldi: Yalan, hile, kin ve nefis velhasılı küfür mutlaka diz çöktürülecekti. Malazgirt Ovası'nda doğan güneşle birlikte geldiler. Cennetin üzerine dökülen cehennemi temizlemeye gelenler, yaraları sarmak için heybelerinden çıkardıkları Muhammedî şefkat ile mazlumları selamladılar. Her aman dileyene, yetiş diyene; irfan ve hikmetle derman oldular. Güneşin doğduğu yerden gelenler kendilerini savuran kavurucu sam yelleri karşısında parmaklarını demirden dağların zirvesine saplayıp tutundular. Tutunamayıp savrulanları sinelerine yaslayıp yurtsuzlara yurt, aşsızlara aş buldular. Buhara'dan getirdikleri aşk mayasını Rum diyarında deryalara çaldılar.

İlahi bir emirle yüz binlerce fersah öteden mazlumların hamisi olmak için yola çıkanlar, önlerine çıkan fitneyi şef-

---

1 *Bakara Suresi 107. Ayet*

2 Hadis-İ Şerif, Nuaym B. Hammad, *El-Fiten,* S.1226.

kat ve selamla aşarak Şehr-i Haynup[3] önlerine kadar geldiler. Kan ve gözyaşıyla sulanan bu diyara iki cihanın ilahi müjdesini getirdiler.

Büyük dedeleri Kırvan'dan[4] akıncı birlikleriyle göçmüş, Karadeniz yaylalarını yurt tutmuşlardı. Adaletli beylerden, beyin oğlu, soyu soylu bahtı kutlu Şerif de müjdecilerin önde gidenlerindendi. Cemaziyelevvel ayının ikisinde hicri altı yüz yirmi dört yılında sabaha karşı bahar yağmurlarıyla "Bektaşiliğin sarışın dervişi"[5] bu âleme teşrif ettiler.

Yaşıtlarından çok daha gürbüz ve kuvvetli olan Türkmen balası[6] her çocuk gibi babasını çok severdi. Onun, babası Hasan Gazi'yle destansı bir rabıtası vardı. Babası gazâda olmadığı zamanlar evde, pazarda, yaylada her daim Şerif'le el ele gezerdi. Bir an olsun Şerif'i omuzundan indirmezdi. Şerif ve Seyyid bir soydan gelmesi, soyun devamı olan tek çocuk olması hasebiyle ayrı bir özenle büyütülüyordu. Bu gösterilen titizlik hiçbir zaman imtiyaz anlamına gelmiyordu. Kader arkadaşları; obalarındaki, kasabalarındaki her Müslüman ne kadar rahatsa onlar da o kadar rahat, yoldaşları ne kadar mahzunlarsa o kadar mahzunlardı. Rum diyarına gelip çöreklenen hüzün onların hanesine de bir sofra kurmuştu. Seyyid Hasan'ın mahdumu olması sarışın, kumral, gürbüz ve büyük dedeleri Hazreti Hasan ve Hazreti Hüseyin gibi güzel olması herkesin muhabbetini üzerine toplamıştı. Yürürken sürekli göklere bakardı.[7] Bunu gören, takip eden ahali ona "Gökgözlü" dediler. Bebecik yaşlarında her daim bir tefekkür hâlindeydi. Çok az konuşurdu. Saatlerce aynı odada yanlarında durduğu insanlardan tek

---

3 Sinop

4 Karaman

5 Machiel Kiel, "Sari Saltuk", *TDVİA*, C.36, s. 147.

6 *Tuffâhu'l- Ervah Müellif:* Muhammed B. Ali B. Es- Serrâc Ed Dimaşki

7 *Tuffâhu'l- Ervah Müellif*: Muhammed B. Ali B. Es- Serrâc Ed Dimaşki

bir şey istemez *"acıktın mı"* diye sorulmadıkça *"yemek verin"* demezdi.

O gün kötü bir şeyler olmuştu. Annesinin bugün yarın gelecek dediği babası hâlâ gelmemişti. Babasının atı bahçenin önünde bağlıydı ama kendisi yoktu. Küçük Hızır etrafta koşuşanların telaşından, annesinin kendisine yaklaşmamasından kötü bir şeyler olduğunu hissetmişti. Kumral oğlancığını kucağından indirmeyen, her daim yanı başında tutan anneciği hıçkırıklar atarak ondan kaçıyor, uzaklaşıyordu. Evin içinde, bahçede, sokakta, annesiyle her karşılaşmasında aynı şey oluyordu. Bu karşılaşmalarda Hızır'ı kucaklayıp annesinden uzaklaştırıyorlardı. Ne olduğunu bilmeden sabah uyandığından beri böyle bir gün geçirmişti. Karanlık bir hüzün gelip obalarına, evlerine, bahçelerine çökmüştü.

İri taşlardan örülen duvarın ortasındaki küçük pencere, önüne yağan karla kapanmıştı. Yığılan karların altından sızan küçük bir ışık odayı aydınlatmaya yetmiyordu. Yerdeki kilimler her zaman çok temiz olurdu. Annesi o kadar işin arasında mutlaka her yeri siler süpürür, pisliği hiç sevmezdi. Bugün tanımadığı birçok insan gelmiş; çizmelerinden, çarıklarından, mestlerinden sızan karlarla her yeri ıslatmış, çamur etmişti.

Başka bir gün olsa odanın ucundaki ocak mutlaka yakılırdı. Ateşin üzerinde muhakkak bir yemek olur, yemek yoksa illa bir su kazanı ocağın üzerinde fokurdardı. Gün içindeki uyku molalarında kara ocak kendisine saatlerce ninni söylerdi. Gece uyudukları zamanlar hariç her daim yanan ocakları sönmüştü. Maalesef kimse bunun farkında değildi. Bu ocak işi anacığının göreviydi. Genç annesi Rebi,[8] biraz önce ağlamaktan bayılmıştı.

Köşelerde ve odalarda ayrı ayrı ağlaşanlar gelip kendisine bakınca daha yüksek bir sesle ağlayarak kendisinden

[8] 'Rabia', *Saltuk Nâme*'den.

kaçıyorlardı. Havanın kararmaya yüz tuttuğu sıralarda soğuk dayanılmayacak bir hâl almıştı. Küçük elleri soğuktan morarmıştı ve uyandığından beri hiç kimse ona bir şey yedirmemişti. Aç ve üşümüş bir hâlde ne yapacağını düşünürken ağzına kadar açık olan kapıdan dışarı çıktı. Karlar üzerinde yalın ayak koşarak bitişikteki ahırın kapısına dayandı. Öyle büyük bir kapı değildi; ağaç dallarından çevrilmiş, üzeri keçe ile kaplanmıştı, kapı gıcırdayarak aralandı. Kapının açılmasıyla içerideki sert ve sıcak hava kendisini sarıverdi. Ahırdaki birkaç keçi, koyun, tavuk ve yaşlı savaş kısrağı içeriyi sıcacık yapmıştı. Küçük ahırın penceresi olmadığı için üzerlerine kapanan kapıyla birlikte içerisi zindan gibi karardı. El yordamıyla hayvanların arasından geçti, samanların üzerinde yatan bir keçiye sarılıp uyuyakaldı.

Karayazılarına yanmaktan Şerif'i unutanlar birden onun yokluğunu fark ettiler. Gecenin ilerleyen saatlerinde ortalarda göremedikleri küçük Şerif'i aramaya çıktılar. İhtiyar Seravil Lala çok yavaş hareketlerle soluyarak tahta kapıyı itti. Elindeki yağ lambası yüzünün yarısını aydınlatıyordu, yüzünün diğer yarısı görünmüyordu. Yabancı biri orada olsa gördüğüne salavat getirirdi. Yaşlılığın verdiği yorgunlukla birlikte şu an çok hastaydı, iyice yere doğru eğilmişti. Sırtındaki kamburu başından yüksekte duruyordu. Kafasını kaldıracak mecali yoktu. Gözleri de o kadar iyi görmüyordu. Kuvvetli şekilde derin derin soluk alıp verdiği duyuluyordu. Elindeki kandille kapıyı açıp içeri yürümesiyle tüm hayvanlar uyanıp kıpırdaşmaya, sesler çıkarmaya başladı. Sessizliğin yırtılıp etrafın aydınlanması üzerine küçük Şerif'in yaslandığı keçi de uyanınca hep beraber ayağa fırladılar. Kapıdan kendisine bakan yaşlı adam göremese de küçük Hızır gelenin kim olduğunu seçebilmişti.

— Lala sen mi geldin?

— Hızırrr, orada mısın yavrum?

— Seravil Lala sen misin?

— Benim kuzum, gel bakayım buraya. Neden buraya girdin? Saatlerdir seni arıyoruz. Bir şey mi oldu, bir yerinde yaran mı var? Neden orada yatıyorsun? Yanında birisi var mı? Yanıma gelebilecek misin?

— Karnım aç, çok üşüdüm.

— Vah, vah, vah! Allah'ım sen bize yardım et!

Dışardaki kalabalık daha da artmış, adım atacak yer kalmamıştı. Şimdi sabahtan toplanan köylülerden daha çok atlı ve yaya asker gelmişti. Ağlaşmalar daha azalmış, küçük köye derin bir sessizlik çökmüştü. Evin önüne getirilen tahta teneşirin üzerinde avret yerleri örtülmüş dev gibi bir adam çırılçıplak yatıyordu. Keçelerle etrafı çevrilmiş, yanında hazırlanan koca kazanlarla su ısıtılıyordu.

Seravil'in kucağındaki Hızır'ı görenler rahatlamış "Allah'a şükürler olsun" diyorlardı. Kaçırıldığını, çalındığını düşündükleri bir zamanda karşılarında Serdar'ın yavrusunu görünce ferahlamışlardı. Şaşkınlığın geçmesiyle birlikte aralarında sert bir tartışma başladı. Bazıları "*son bir kez gösterelim*" diyordu, bazıları da "*çocuğu üzmeyin, babasını en son gördüğü şekilde hatırlasın, yapmayın, göstermeyin*" diyordu. Karanlıkta kalabalığın içinden çıkıp gelen Rebi kimseye sormadan, kimseye izah etmeden Seravil'in kucağındaki Hızır'ı alıp evin önünde yatan babasının yanına götürdü.

Koca gazi ölmemiş de, biraz önce uykuya dalmış gibi gülümser bir vaziyette uzanmıştı. Karanlıkta seçebilsin, meşalelerin ışığında görebilsin diye Rebi, Hızır'ın yüzünü babasının yüzüne yaklaştırdı. Küçük çocuk babasının yüzüne yağan karları küçücük elleriyle temizliyor, yüzünü öpüyor, gözlerini açmaya çalışıyor, sakallarını çekiştiriyordu. Bunu bir oyun zannetmişti. Babasına sarılmak için yüzüne eğilmesiyle annesi tekrar bayılıp yere yuvarlandı.

Yere yuvarlanan Rebi'nin saçları açıldı, başındaki yemenisi yerde çamurlara bulandı. Çevrede o kadar çok yabancı insan vardı ki bir tanıdık, bir akraba olmadığı için bu yaban-

cı adamlar uzanıp kadını yerden kaldırmaya cesaret edemedi. Küçük Hızır, düştüğü yerden eli yüzü çamur olmuş vaziyette kalkıp toparlandı. Yerde sırt üstü yatan annesinin çamura bulaşmış örtüsünü alıp yüzünün ve saçlarının üzerine attı. Küçük çocuk ağlamıyordu ama çok korkmuştu. Etrafında dolaşan silahlı devasa adamları tanımadığı için kimseyi yanlarına sokmuyordu. Ara sıra hıçkırıyor, ağlayacak gibi oluyor, sonra tekrar etrafına hücum ediyordu. Annesine sırtını vermiş, ona yaklaşmak isteyenlere tekme ve yumruk atıyordu. Zorla kucağına almayı başaranların yüzünü tırmalıyor, son gücüyle delirmişçesine bağırıyordu. Yerde bulduğu koca bir sopa ile yanlarına yaklaşan kim olursa vuruyor, anlamsız seslerler çıkarıyor, çığlıklar atıyordu. Etrafı açılınca arkasına dönüp anacığının yüzüne bulaşan çamurları siliyor, küçük dudaklarıyla onu öpüyor, minicik elleriyle saçlarını seviyordu. Bu koklaşma çok kısa sürüyor, derhâl arkasını dönüp elindeki sopasıyla onu ve annesini yerden kaldırmak isteyenlere tekrar saldırıyordu.

İlk andan beri yaşananları kenardan seyreden Sivaslı gazilerden ulu Serdar Abdülaziz işin nereye varacağını, çocuğun neler yapabileceğini görmek için hem kendi müdahale etmiyor hem de aile yakınlarının müdahale etmesine izin vermiyordu. Kimse bu kara günde bu işin ne olduğunu anlayamadı. Şerif'in yakınları başına toplanmış, Rebi'yi ve kendisini yerden kaldırmak için askerlerden izin istiyor, bağırıp çağırıyordu. Abdülaziz "*kimseyi sokmayın ben izin verene kadar tek bir kimse yaklaşmasın*" diye nara attı.

Şerif'in komşularından farklı elbiseler giyen bu adamların hepsi babası gibi giyinmişti. Herkesin korktuğu ve çekindiği bu bağıran adam da babası gibiydi. Onun da belinde koca bir kılıç, sırtında okları, sadağı, göğsünde zırhları ve yüzünde derin yara izleri vardı. Ondan korksa da yüreğinde ona karşı tarifi zor bir güven oluşmuştu. Çemberin ortasında yerde yatan kadının etrafında, elinde sopasıyla

koşuşturan çocuğun yanına çömelen genç gazi, onu sakinleştirmeye çalışıp konuşmaya başladı.

— Dur bakalım yelesiz sarı aslanım, ne oldu size, maşaallah sana, bu ne hırs! Kim ne yaptı sana, emmilere neden vuruyorsun?

— …

— Yanıma gel bakayım. Sana ceviz vereyim mi, karnın aç mı?

— Aç. Aç olsam ne var ki?

— Hadi o zaman sopayı ver de sana ceviz ve ekmek vereyim, istemez misin?

— İsterim ama sopayı vermem! Vermem, anama bir şey yapacaksınız!

— Ama anan üşümüş, bak eli yüzü çamur olmuş, onu uyandırmamız lazım! Yerde çamurun içinde uyunur mu? Üşümüştür.

— Uyusun, babam da uyuyor. Hem de elbiselerini çıkarmış yatıyor. Babam uyanınca anamı uyandırır. Gidin buradan, şimdi atam uyanınca size gününüzü gösterecek!

— Baban bir daha uyanmayacak! O artık öldü. Bir daha hiç uyanamayacak. Şimdi bizle beraber gidecek, bir daha da gelemeyecek.

— Gitsin, sonra yine gelir. O hiç burada durmaz ki her zaman kâfir kovalamaya gider! O bizi hiç bırakmaz ki! Uyanınca size neler eder göreceksiniz!

— Gazalarda aldığı onca yara iziyle yüzü korkunç bir hâl alan Abdülaziz birden ayağa kalkıp kalabalığın arasından çıkarken gözyaşlarını göstermeden talimat verdi:

— Gazinin yakınlarıyla biri ilgilensin, sakın bu balayı üzmeyin. Bundan gayrı bu sarı aslan bizim öz evladımızdır! Selçuklu hazinesinde ulu bir pusattır.

Rumeli'nin her karışında at tepen ve bu topraklarda Haçlılarla vuruşmadığı bir nokta olmayan Şerif Hızır'ın babası şanlı Serdar Seyyid Hasan, suikastla Amasya'da öl-

dürülünce genç eşi de dayanamadı. Kocasının kırkı çıkmadan o da Şerif'i yalnız bırakıp erinin ardından Rabbinin huzuruna yürüdü. İki cihanda Şerif'in sahibi de secdesi de Mevla'sıydı, son nefesini teslim edene kadar artık o Abdülaziz'in dediği gibi Selçuklunun has malı, fedaisiydi.

Abdülaziz; Hızır'ın sabi yaşında çok farklı meziyetleri, nasipleri olduğunu anlayan ilk kişiydi. Bu yetim ve öksüz çocuğa ilk aşıyı yapacak olan oydu. Kilimlerin deseninden, nakışların ilmiğinden, sağılan her koyunun ve keçinin sütünden, doğan güneşten, geceleyin çırağ olan aydan, ovalarda yeşeren her bir tomurcuktan bir nasip dererdi. Resul torununun gönlündeki kırıkları temizlerken yeniden berrak bir gönül inşa etti.

Moğol saldırıları ve taht kavgalarıyla darmadağın olan Selçuklu hangi ateşi söndüreceğini bilemez duruma gelmişti. Devlet yoktu, tek bir kural vardı, tek bir yasa geçerliydi: Nasıl olursa olsun hayatta kalmak. Açlık, soğuk, veba salgınları, daha nice hastalıklar, devletin yokluğunda palazlanan eşkıyalar, haramiler… Hepsi Rumeli'ni yurt tutmaya gelen Türklerin boynuna binmişti. Tüm bu belaların üstünde Moğol belasıyla da uğraşmaları, mücadele etmeleri gerekiyordu. Moğolların kuklası olan Sultanlar, Moğollara hizmet etmek için halkı öldüresiye vergilerle kavuruyordu. Sultan'ın çaresizliği, acizliği sebebiyle Moğolların hadsizliklerine cevap verilemiyordu. Müslüman Türkler bunca düşman arasında boğuşup duruyordu. Sultanların taht mücadelesi çevre illerdeki tekfurları da iyice azdırmıştı.

Bu ateş çemberi içerisindeki genç Şerif Hızır, hocası Abdülaziz'in emrinde gazâlara katılmaya başlamıştı. Gazâ zamanları dışında mânâ âleminde kendisi için hazırlanan nasipleri alabilmek adına gönlünü genişletmeye, duru bir hâle sokmaya gayret ediyordu.

Şerif Hızır iki aydır Hristiyan topraklarından ganimet toplamak için hazırlanan tümenlerle, Rum ilinde gece

gündüz at salmış, gazâlara katılmıştı. Köyüne döndüğünde gece yarısını olmuştu. Eve girmeden önce terkisindeki ganimetler aklına geldi. Gözleri kapanıyor, vücudu kasılıyordu. Acıdan nefes almakta güçlük çekiyordu ama tüm bu acıların nereden geldiğini anlamıyor, neresinin yaralı olduğunu hatırlamıyordu. Bir türlü kafasını toparlayamıyordu. Bu hâline rağmen ne yapmış etmiş günler sonra köyüne dönebilmişti.

Kendisine bağışlanan ganimetlerden köydeki şehit eşlerine, yetimlerine mutlaka hak ayırırdı. Gece yarısını geçtiği için evlerin kapılarını çalmadı. *"Namahremleri uyandırmayalım,"* dedi. Atların üzerindeki yüklerden şehit evinin kapısına bolca mal, yiyecek ve akçe asıyor; o, birkaç adım atıp uzaklaşınca kapı açılıp hediyeler sessizce içeriye alınıyordu.

Hissesine düşen iki ganimet attan birini yıllar önce şehit olan baba dostu Başvermiş Bey'in evine bırakıp ayrılırken şimdi ikinci atı teslim edeceği eve doğru yönelmişti. Çok yorgun ve bitap düşmüştü, günlerdir yoldaydı. Gidenlerin acısı çok taze ve dayanılmazdı. Yuları kendi eyerine bağlı kısrak huzursuz bir şekilde arkasından takip ediyordu. Mübarek hayvan sanki şimdi yaşanacakları hissetmiş gibi kişniyor, şaha kalkmaya çalışıyor, yeri göğü yıkıyordu.

Aylar önce buradan birlikte ayrıldıkları çocukluk arkadaşı Ersagun bir küffar kalesi önünde kucağında şehadete ermiş, onu çok uzak diyarlarda kendi elleriyle toprağa vermişti. Gecenin zifirî karanlığında Ersagun'un evine ilerlerken birden kendine geldi. *"Allah'ım ben şu an ne yapıyorum, estağfurullah,"* dedi. Birden atının gemini koparacakmış gibi çekti. Kendine gelmiş, yaptığı hatanın farkına varmış ama iş işten geçmişti. Karanlıkta nereye geldiklerine bakınca Ersagun'un evinin bahçesine beş on arşın kaldığını fark etti. Olduğu yere çakılmış, tüm vücudunu ateş basmıştı.

Her gaza dönüşü önce yol üzerindeki ilk ev olan Ersagun'un evine uğrarlar, kapıda vedalaşıp köyün yukarıların-

daki kendi evine doğru yollanırdı. Ersagun'un yokluğuna nasıl alışacaktı? O yanındaymış gibi evinin önüne kadar gelmişti. Eyerine bağlı hâlde ardından gelen savaş kısrağını nice ganimet malını ve yüklüce bir altını Ersagun'un eşi için ayırmıştı.

Gecenin bu vaktinde çoluk çocuk uyurken burada ne arıyordu? *"Alın, bunlar babanızın kalan eşyaları, bunlar da benim size hediyelerim, babanız şehit oldu, başınız sağ olsun!"* mu diyecekti? Donmuş, olduğu yerde nefes almadan kalakalmıştı. Huysuzlanan atların çıkardığı sesler çoktan ev ahalisini uyandırmış; karanlık ev, yakılan kandillerle aydınlanmıştı. *"Kaçabilecek bir yer olsa da buharlaşıp uçsam Allah'ım!"* dedi. Uyanan çocukların sevinç çığlıkları tüm mahalleyi uyandırmaya yetmişti. Aylardır görmedikleri babalarının döndüğünü zanneden çocuklar adeta çıldırmıştı. Birer ikişer tüm evlerde kandiller yakılmaya ve kapılar aralanmaya başlamıştı.

"Allah'ım keşke ben de şehit olsaydım ya da bir uçurumdan aşağı düşseydim, bir ırmak içinde boğulup gitseydim de buraya bu şekilde dönmeseydim," diye dualar ediyordu. *"Bunu nasıl hesaplayamadım ben? Sabah köyün aksakallarını alır gündüz gözüyle bu görevi yapardık. Şimdi ben ne edeceğim? Rabbim sen bana yardım et, canımı şuracıkta al da kurtulayım,"* diye dualar ediyordu.

Atının eyerini nasıl çektiyse o şekilde kalakalmıştı. Kasılan hayvan da olduğu yerde dönüyor, kişniyor, üzerindeki Şerif'i atmak ve gemden kurtulmak için çırpınıyordu. Bunca gürültü sonrasında çevre evlerden sesi duyanlar koşarak evlerinden çıkmış, etrafını sarmıştı.

Evden ilk çıkan Aykız'dı. Çarıklarını dahi giymeden koşarak çıktığı kapıdan birkaç adım atınca duraksadı, olduğu yerde etrafa bakmaya başladı. Hiç konuşmadan Şerif'in arkasına koştu, sokağın alt tarafına doğru fırlayıp oraları yokladı. Çocuklar onun bu hâllerinden korkup bağrışma-

ya başladılar. Herkes gerçeği anlıyor ama anladığını henüz kendisine itiraf edemiyordu. Birden başındaki örtüyü yere fırlatıp saçlarını yolmaya başlayan yüklü gelin ses çıkarmadan yere diz çöküp uğunmaya başladı. Hem uğunuyor hem de saçlarını yoluyordu. Tırnaklarıyla yırttığı yüzünden kan akmaya başlamıştı. Çocukların büyük olanı Şerif'in üzengisini tuttu:

— Emmi babam nerede? Hani birlikte dönecektiniz? Sen niye geldin, babam neden gelmedi?

— …

— Emmi kurban olayım babam nerede? Seninle gitmedi miydi? Babam nerede ki Allah'ın aşkına?

Yerde saçlarını yolan Aykız, ellerini tutmaya çalışan kocakarıların elinden fırlayıp bir anda Şerif'in üzerine atıldı. Atının üzerinde sendeleyen Şerif'i uzanıp yere çekmeye, ona sarılmaya çalışıyordu. Gözü kararan ve nefesi kesilen genç gazi, atının yanında dövünmeye başlayan Ersagun'un eşi ve çocuklarına bakarken bir an zaman ve mekânı kaybedip boş boş etrafını seyretmeye başladı. Son olarak vücudundaki sarılmış yaralardan, göğsünden akan kanın elbisesinin dışına taştığını gördü. Yaralarının üzerini eliyle yoklayınca tüm bedeninin kan içinde kaldığını fark etti. Günlerdir hiç durmadan at sürmüş, kendinden haberi olmamıştı.

Tek kelime konuşacak hâli kalmamıştı. Köylülerin yardımıyla atından indirilirken Ersagun'un eşi ve çocukları Şerif'in kaftanına ve şalvarına sarılmış, hıçkırarak ağlıyorlardı. Kız kardeşi kadar yakın olduğu Aykız'a sarılmak için hamle etmişti ki olduğu yere düşüp yığıldı. Çok kısa zaman içinde tüm köy ayağa kalmış, gazaya giden erlerden sadece Şerif'in döndüğünü görmüş ve gidip gelemeyenlerin acısı gazi Çepni köyüne çökmüştü. Köyün aksakalları bu ızdırapları o kadar çok yaşamışlardı ki bu acıların tecrübesi birkaç saatte köyü sükûnete boğmuştu.